

ਆਰ.ਐਨ.ਆਰ

ਐਮ.ਐਮ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੂਲਰ ਜੇ.ਜੇ

ਡਾ. ਭੁਪੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਗੋਵਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ- ਉੱਤਰਦਾਤਾ

LPANo 2010 ਦੇ 902 ਵਿੱਚ

CWPNo 2008 ਦਾ 15011

3 ਅਗਸਤ, 2010

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950—ਆਰਟ. 226—ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 1988—ਐਸ.ਐਸ. 7,13(2), 19 ਅਤੇ 88—ਇੱਕ ਵੈਟਰਨਰੀ ਡਾਕਟਰ ਵਿਰੁੱਧ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਣ ਦੇ ਦੋਸ਼-ਮੁਅੱਤਲ-ਬਹਾਲੀ-ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲਈ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ- ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ VB ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵ 'ਤੇ-ਕੀ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ—ਹੋਲਡ, ਹਾਂ—ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਤਾਜ਼ਾ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਪੁਰਾਣੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ —ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਵੀਂ ਸਮੱਗਰੀ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਹੈ, ਪੁਰਾਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੱਟੀ ਸਿਰਫ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਤਾਜ਼ਾ ਸਮੱਗਰੀ ਰੱਖੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੀਮਾ ਕਲੇਮ ਫਾਰਮ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਛਾਪੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਸਮੇਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਫਾਰਮ ਭਰਨ ਅਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਦੇ ਬਦਲੇ ਪੈਸਿਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਸਹੀ ਪਰਿਪੇਖ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ

ਕਰੇਗਾ ਭਾਵੇਂ ਮੱਝ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਕਿਸੇ ਬਿਮਾਰੀ ਜਾਂ ਸੱਪ ਦੇ ਡੱਸਣ ਕਾਰਨ ਹੋਵੇ, ਜੋ ਤੱਥ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਸ਼ੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਤੋਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। . ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਠੋਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕੋਈ ਸਿਧਾਂਤ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਗਲਤੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਓਵਰਰਾਈਡ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹਨਾਂ ਵਾਧੂ ਕਾਰਨਾਂ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਹ ਪਾਇਆ ਕਿ ਅਪੀਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੈ।

(ਪਰਾ 14)

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਅਕਸ਼ੈ ਭਾਨ ।

ਐਮ. ਐਮ. ਕੁਮਾਰ, ਜੇ.

(1) ਪੱਤਰਾਂ ਦੇ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ X ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਤਤਕਾਲ ਅਪੀਲ 17 ਮਾਰਚ, 2010 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ CWP ਨੰ. 15011 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ।

(2) ਕੇਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੈਟਰਨਰੀ ਹਸਪਤਾਲ, ਸਮਾਣਾ ਵਿੱਚ ਵੈਟਰਨਰੀ ਡਾਕਟਰ ਵਜੋਂ ਤਾਇਨਾਤ ਸੀ। 9 ਨਵੰਬਰ 2005 ਨੂੰ ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਸਾਹੀਜਪੁਰਾ ਖੁਰਦ, ਤਹਿਸੀਲ ਸਮਾਣਾ (ਸੰਬੰਧ ਲਈ, 'ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ'), ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਟਿਆਲਾ ਦੀ ਮੱਝ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੱਪ ਦੇ ਡੰਗਣ ਕਾਰਨ ਮਰ ਗਈ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮਰੀ ਹੋਈ ਮੱਝ ਦਾ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਕਰਵਾਇਆ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬੀਮਾ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਦਾਅਵਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਮਰੀ ਹੋਈ ਮੱਝ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। 9 ਦਸੰਬਰ 2005 ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਲੈਣ ਲਈ ਵੈਟਰਨਰੀ ਹਸਪਤਾਲ ਸਮਾਣਾ ਪਹੁੰਚਿਆ ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਪਾਸੋਂ 1500 ਰੁਪਏ ਮਨਪਸੰਦ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇਣ ਲਈ ਲੈ ਲਏ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਪੈਸਿਆਂ ਸਮੇਤ ਆਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ।

(3) ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਥਾਣਾ ਸਦਰ, ਸਮਾਣਾ ਵਿਖੇ ਪੁਲਿਸ

DR. BHUPESH KUMAR GOEL v. STATE OF PUNJAB 164
AND ANOTHER (*M. M. Kumar, J.*)

ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਉਪ ਪੁਲਿਸ ਕਪਤਾਨ, ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ, ਸਮਾਣਾ ਕੋਲ ਲੈ ਗਏ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ, ਪਟਿਆਲਾ ਨੇ ਜਾਲ ਵਿਛਾਉਂਦਿਆਂ ਸ੍ਰੀ ਵਿਨੋਦ ਨੂੰ

ਕੁਮਾਰ। ਬਲਾਕ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਅਫਸਰ ਸ. ਪਾਤੜਾਂ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਕੁਸ਼ਵਿੰਡ ਕੁਮਾਰ। ਲੇਖਾਕਾਰ. ਦਫਤਰ ਬੀਡੀਪੀਓ ਪਾਤੜਾਂ। ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿਣ ਲਈ। ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦੇ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ ਸੌਪੇ। 1000 ਭਾਵ ਰੁਪਏ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦਾ ਇੱਕ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ। 500 ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਦੇ 5 ਨੋਟ 100 ਹਰੇਕ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤਣ ਲਈ ਫਿਨਾਇਲ-ਪੈਥੋਜਨ ਪਾਊਡਰ ਨਾਲ ਛਿੜਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਉਕਤ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਂਦਿਆਂ ਛਾਪਾਮਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰੰਗੇ ਹੱਥੀਂ ਕਾਬੂ ਕਰ ਲਿਆ। ਸੈਂ:\ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 75. ਮਿਤੀ 10 ਦਸੰਬਰ 2005. ਧਾਰਾ 7. 13(2) ਦੇ ਅਧੀਨ। ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 88. 1988 (ਸੰਖੇਪ ਲਈ, 'ਐਕਟ'), ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ ਵਿਖੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟਿਆਲਾ, ਦੋਸ਼ੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ (ਪੀ-1) ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਐੱਸ. ਐ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।— 25 ਜਨਵਰੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ । 2006. 22 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ। 2006, ਉਸਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਵੈਟਰਨਰੀ 'ਡਾਕਟਰ ਅਲ ਐਨੀਮਲ 1 ਲੁਸਬੰਦੀ' ਵਜੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਗਜ਼ਕਵਾਸ. ਪਟਿਆਲਾ।

(4) ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਿਜੀ ਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ। ਜੋ ਸੀ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਨੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਕ। ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ। - 12 ਫਰਵਰੀ ਦੇ ਆਰਡਰ ਰਾਹੀਂ । 2007 (ਪੀ-2), ਅੰਦਰੂਨੀ। ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ: -

(5) ਥਾਲ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਬਦਲੇ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਅਸਲ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ! ਰਿਪੋਰਟ ਵੀਟੋ ਨਾਰੀ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਟੀਸੀਕ੍ਰਿਬਿਊਟਾ ਦੀ ਫੋਟੋਕਾਪੀ ਜਿਸ ਦੀ ਦਰਾਜ਼ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਹੋਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ। ਇਸ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ 9 ਨਵੰਬਰ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਵੀ.ਸੀ.ਸੀ.ਨੇਰੀ ਅਫਸਰ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਸਨ। 2005 ਅਤੇ ਵਿਜੀ ਲੈਂਸ ਦਾ ਕੇਸ 1 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 2005. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਫੀਸ ਨਵੰਬਰ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਸੀਨੀਅਰ ਵੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਸੀ.ਨੇਰੀ ਅਫਸਰ ਸਮਾਣਾ ਕੋਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। 2005. ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ

ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਰਿਸ਼ਵਤ ਕਿਸ ਲਈ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਰਸਤੇ ਵਿਚ. ਰਿਸ਼ਵਤ ਦਾ ਕੋਈ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

- (6) ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਮੱਝ ਦੀ ਮੌਤ ਸੱਪ ਦੇ ਡੰਗਣ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਹੈ ਜਦੋਂਕਿ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਦੀ ਮੱਝ ਦੀ ਮੌਤ ਪੈਰਾਕੋਟ ਤਾਰੀਪਾਨੋ ਸੈਮੀ ਅਸਿਕਸ ਬਿਮਾਰੀ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਹੈ।

ਡਾ.ਭੁਪਕਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਗੋਇਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਦਰਖਾਸਤ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨਵੀਂ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਕਿਸੇ ਬਿਮਾਰੀ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸੱਪ ਦੇ ਡੰਗਣ ਨਾਲ ਹੋਈ ਦੱਸੀ ਜਾਵੇ। ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇਹ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚੀ ਗਈ। ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਵੈਟਨਰੀ ਅਫਸਰ 'ਤੇ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਬਦਲਣ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਕਿਸੇ ਬਿਮਾਰੀ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸੱਪ ਦੇ ਡੰਗਣ ਵਜੋਂ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇਹ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚੀ ਗਈ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

- (5) ਮੈਂ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਸਕੱਤਰ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ 'ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਇਸ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚਣ ਲਈ ਵੈਟਨਰੀ ਅਫਸਰ ਡਾ. ਹੁਪੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਗੋਇਲ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧ ਦੇ ਇਸ ਝੂਠੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ। '

- (6) ਬਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ ਨੇ ਮੁੜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ:

- (a) ਮਰੀ ਹੋਈ ਮੱਝ ਦੀ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਭਾਵੇਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ 9 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 2005 ਪਰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਛਾਪੇ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਫੋਟੋਆਂ ਸਮੇਤ ਬੀਮਾ ਕਲੇਮ ਫਾਰਮਾਂ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਫੋਨਾਂ ਨੂੰ ਫਾਈਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਦੇ ਬਦਲੇ ਪੈਸਿਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ:
- (b) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ

ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਮੱਝ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ 'ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ 'ਸੱਪ ਦੇ ਪਿੱਤ' ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਇਹ ਵੀ ਝੂਠੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੱਝ ਦੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਕਿਸੇ ਬਿਮਾਰੀ ਕਾਰਨ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਸਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਓਨਾ ਹੀ ਮਿਲਣਾ ਸੀ ਜਿੰਨਾ ਉਸਦੀ ਮੱਝ ਸੱਪ ਦੇ ਡੱਸਣ ਨਾਲ ਮਰ ਗਈ ਸੀ।

(7) ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ।— 14 ਮਾਰਚ, 2008 (ਪੀ-3) ਦੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ, ਜੋ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸੀ। 2008 ਦਾ ਨੰਬਰ 15011 ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ:-

(8) 1] ਇਹ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੈ ਕਿ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣਾ ਜਾਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਮੁੱਚੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਣ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਭਾਇਆ ਜਾਣਾ ਇੱਕ ਮੁਸ਼ਕਲ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਅੱਗੇ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਸਤਾਉਣਾ ਹੈ ਜੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਪੱਖ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅੱਗੇ ਆਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰੋ। ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਨਿਯਤ ਸ਼ਕਤੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਨਿਰਦੋਸ਼ਤਾ ਜਾਂ ਝੂਠ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣ ਲਈ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਹਿਨਾਉਂਦੀ। ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨ ਸਕਦੀ ਜੋ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਕੋਲ ਹੈ। ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕਦੇ ਵੀ ਇਸਤਰਾਸਾ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੈ, ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ।

- (12) 12]। ਇਹ ਵੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਲਗਾ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਕੋਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਨਵੀਂ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਇਕੱਠਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। -ਜਾਂਚ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕੁਝ ਸਮੱਗਰੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।
- (13) . ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਕਿ ਬੀਮਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣੀ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਮੱਝ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ। ਇਹ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ, ਰਿਕਾਰਡ ਵਾਰੰਟਿੰਗ ਦੇ ਪੁਨਰ-ਵਿਚਾਰ 'ਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੇਖਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਕਾਬਲ
- ਅਥਾਰਟੀ ਇਹ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜਾਇਜ਼ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਰਜ਼ਾਮੰਦੀ ਨਾਲ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਰੱਖੀ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਦਰਾਜ਼ ਵਿੱਚ 1000, ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੱਖ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਅਲਮੀਰਾ/ਦਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਤਾਲਾਬੰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਤੱਥ ਸੱਚ ਹਨ, ਤਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਲਈ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਦਰਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਪਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।
- (14) . ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਗੈਰਿੰਗ ਵਜੋਂ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਮੌੜ 'ਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੇਗੀ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਗਵਾਹਾਂ ਦਾ ਸੰਸਕਰਣ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਫੁਸਫੁਸੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਜੇ ਤੱਕ ਰਿਕਾਰਡ ਅਤੇ ਟੈਸਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ

ਹੈ।

(15] .XXX XXX XXX

(16] 16] ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਇਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਯਾਦ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦੇ ਪਿਛਲੇ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਨਿਰਦੋਸ਼ਤਾ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਭੜਕਾਉ ਵਿਵਹਾਰ ਬਾਰੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਜਾਂ ਇੱਥੋ-ਉਪਰੋਕਤ ਕੀਤੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। "

(8] ਦੋਸ਼ੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਸ਼ੈ ਭਾਨ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਿਕ ਵਿਵਸਥਾ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਮੰਨ ਕੇ 12 ਫਰਵਰੀ, 2007 (ਪੀ-2) ਦੇ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਉਸਨੇ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ 14 ਮਾਰਚ, 2008 (ਪੀ-3) ਦਾ ਹੁਕਮ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਬੇਅਰਥ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ।

(9] ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਨਜ਼ਰੀਆ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ ਵਾਲੇ ਦਖਲ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਂ ਨੀਵਾਂ. ਸਾਡੀ ਤਰਫੋਂ ਅਸੀਂ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 19 ਦੇ ਸਹੀ ਨਿਰਮਾਣ ਤੋਂ ਉਭਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਮੂਲ ਤਰਕ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਧਾਰਾ 19(3) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ। ਦੋਸ਼ੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਉਠਾਈ ਗਈ ਦਲੀਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ, ਪਹਿਲਾਂ ਧਾਰਾ 19 ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ।

"19. ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਪਿਛਲੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।—

- (1) ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਧਾਰਾ 7. 10 11. 13 ਅਤੇ 15 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ, ਪਿਛਲੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ,---
  - (a) ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਸੰਘ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਸ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ:
  - (b) ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਲੇਟ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ:
  - (c) ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ.
- (2) ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦੀ ਪਿਛਲੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।
- (3) ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੇ ਗੋਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ। 1973।
  - (a) ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲ, ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਸਜ਼ਾ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਲਟਾ

ਜਾਂ ਬਦਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (I) ਦੇ ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ, ਭੁੱਲ, ਬੇਨਿਯਮੀ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

(b) ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹੱਟੀ, ਕਮੀ ਜਾਂ ਬੇਨਿਯਮੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਲਵੇਗੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਗਲਤੀ ਜਾਂ ਬੇਨਿਯਮੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਹੋਈ ਹੈ;

(c) ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਕੋਈ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂਚ, ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ।

(4) ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿ ਕੀ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਹੈ। ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ, ਭੁੱਲ ਜਾਂ ਬੇਨਿਯਮੀ। ਅਜਿਹੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਜਾਂ ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

ਵਿਆਖਿਆ, ਇਸ ਭਾਗ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ।

(a) ਗਲਤੀ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ;

10) ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲੋੜ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਿਸੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਜਾਂ ਸਮਾਨ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਕਿਸੇ ਲੋੜ 'ਤੇ ਹੋਵੇ।"

11) ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਟੀ. ਵੈਂਕਟੇਸ਼ ਮੂਰਤੀ, (1) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਬੇਨਿਯਮੀ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 (2) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 7, 13 (1) (ਡੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ ਆਇਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸੀ ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਵਾਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅਸਲ 'ਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਇਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਦੇ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਦੋਸ਼ੀ ਕਿਸੇ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸਤਰਾਜ਼ਾ ਪੱਖ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲੈਣ ਅਤੇ ਫਿਰ ਨਵੀਂ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿੱਤੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਖਰਕਾਰ ਇਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੀਆਂ ਉਪ ਧਾਰਾਵਾਂ (3) ਅਤੇ (4) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪੈਰਾ 7 ਤੋਂ 11 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ:-

12) ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (3) ਅਤੇ (4) ਦੀ ਸੰਯੁਕਤ ਰੀਡਿੰਗ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੇਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖੋਜ, ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ, ਕੈਦ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਵਿੱਚ ਉਲਟਾ ਜਾਂ ਬਦਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਗਲਤੀ, ਭੁੱਲ ਜਾਂ ਬੇਨਿਯਮੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨਾਲ ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ।

8) ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਵੀ ਢੁਕਵੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ

ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਗਲਤੀ, ਭੁੱਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਲਵੇਗੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਗਲਤੀ, ਭੁੱਲ ਜਾਂ ਬੇਨਿਯਮਤਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਹੋਈ ਹੈ।

9. ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਇਹ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਕੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਗਲਤੀ, ਭੁੱਲ ਜਾਂ ਅਨਿਯਮਿਤਤਾ ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਹੈ ਜਾਂ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। *
10. ਸੈਕਸ਼ਨ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਗਲਤੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇਣ ਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।
11. "ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ" ਸਮੀਕਰਨ ਬਹੁਤ ਨਰਮ ਹੈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਸਮੀਕਰਨ ਨੂੰ ਸੌਖਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਫਿੱਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਮੀਕਰਨ, "ਅਸਫਲਤਾ ਜਾਂ ਨਿਆਂ" ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ, ਇੱਕ ਵਿਉਂਤਪਤੀ ਗਿਰਗਿਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ (ਇਹ ਉਪਮਾ ਲਾਰਡ ਡਿਪਲੋਕ ਇਨ ਟਾਊਨ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟਸ ਲਿਮਿਟਡ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ . ਬਨਾਮ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿਭਾਗ, (1977) 1 ਸਾਰੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਸੱਚਮੁੱਚ ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਸੀ ਜਾਂ ਇਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਫਲਾਵਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

12.) ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ, ਭੁੱਲ ਜਾਂ ਬੇਨਿਯਮੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਜਾਂ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਅਥਾਰਟੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਗਲਤੀ, ਭੁੱਲ ਜਾਂ ਬੇਨਿਯਮੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਕੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ, ਜਾਂ ਕੋਈ

ਗਲਤੀ, ਭੁੱਲ ਜਾਂ ਬੇਨਿਯਮਤਾ ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਹੈ ਜਾਂ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਸ਼ੰਕਰਭਾਈ ਲਾਲਜੀਬਾਈ ਰੋਟ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ (2), ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (3), ਪਾਲ ਵਰਗੀਸ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਐਮਪੀ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਵਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ (2) ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਪਰੋਕਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। 4). ਇਹਨਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਓਵਰਰਾਈਡਿੰਗ ਸਿਧਾਂਤ ਜੋ ਕਿ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰਿਆਦੀ ਪੜਚੋਲ ਸਿੱਧ ਕਰਦੀ ਹੈ।

13. ਸਪਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰਿਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਪੜਚੋਲ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਜਿੱਥੇ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੱਟੀ ਸਿਰਫ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਜ਼ੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਤਾਜ਼ਾ ਸਮੱਗਰੀ ਰੱਖੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੀਮੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਫਾਰਮ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਸਮੇਤ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਫਾਰਮਾਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਅਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਦੇ ਬਦਲੇ ਮੋਨੇਕਸ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਦੂਸਰਾ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਰੋਕ ਕੇ ਸਹੀ ਪਰਿਪੇਖ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਕਿਸੇ ਬਿਮਾਰੀ ਜਾਂ ਸੱਪ ਦੇ ਡੱਸਣ ਕਾਰਨ ਮੱਝ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਤੱਥ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਡੇ ਫੈਕਸ ਵਿੱਚ ਤੋਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੋਸ਼ੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਠੋਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕੋਈ ਸਿਧਾਂਤ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਗਲਤੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਓਵਰਰਾਈਡ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹਨਾਂ ਵਾਧੂ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਹ ਪਾਇਆ ਕਿ ਅਪੀਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੈ।

(14) ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੀ ਅਗਲੀ ਕੜੀ ਆਸਾ, ਇਹ ਅਪੀਲ ਫੇਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹੀ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

(15) ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਅਪੀਲ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਅਪੀਲ ਦੇ ਨਾਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਫੁਟਕਲ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।

ਆਰਐਨਆਰ.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਗੁਲਜ਼ੇਬਾ